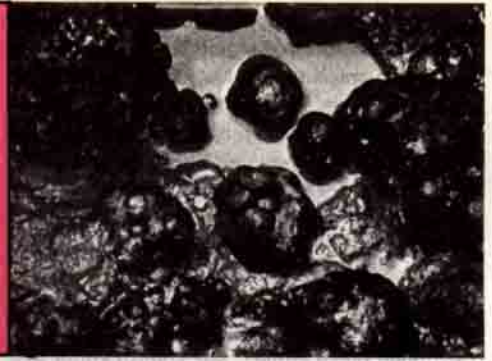

"CANSIZ MADDE" CANLIMIDIR ?

F. Şahin COŞKUN
Mak. Yük. Mah.

Denizden çıkarılan
maden yumruları.

Bugün bilim 'canlı' dediğinde neyi kastettiğini kısaca tanımlıyamamaktadır. Bir taşın cansız varlık, bir ineğin canlı varlık olduğunu söylemekte, fakat canlıları cansızlardan ayıran kesin bir sınıflandırma sisteminin kurulmasındaki zorluğu itiraf etmektedir. Canlı diye kabul edilen varlıkların çevrelerinden ayıran bir zar ve sınırlarının bulunması, üreme yeteneğine sahip bulunmaları, aldıkları moleküllerden kimyasal enerji elde edebilmeleri canlıların özellikleri diye kabul edilir. Fakat bu özellikler her canlıda bulunmadığı gibi cansız varlıklarda da görülmektedir. (1)

Fizikselin bittiği ve biyolojik olanın başladığı sınır henüz tayin edilememiştir ve böyle bir sınırdaki yok gibi görünmektedir. Bilim geliştikçe sınır genişlemekte ve geri gitmektedir.

Canlı varlığın esas özelliği zihinsel işlemlerin bulunmasıdır. Gelişme durumuna göre, canlı daha bilinçli, daha karmaşık ve daha yüksek zihinsel davranışlara sahip olmaktadır. Bir hücrenin zarının etrafındaki yararlı besinleri, molekülleri bilmesi, içgüdüsel davranışlarda bulunması zihinsel bir faaliyettir.

Hayvanlarda bir beyin bulunması sonucu, onların zihinsel faaliyetlerinin kabul edilmesine; fakat bitkide beyne kabul eden bir organın meydana çıkarılmaması onun zihinsel faaliyette bulunmadığının kabul edilmesine sebep olmuştur. Fakat son araştırmalar bitkilerinde sevgi, korku gibi yüksek hisleri tanıdığını, güzel müziği bildiklerini ortaya koymuştur. (2)

Bir virüs, kristal halinde uzun yıllar durduktan sonra canlı bir hücrenin içine yerleştirilince üreme yeteneği göstermektedir. Ayrıca çevresindeki molekülleri tanıyıp, onlardan kimyasal enerji üretmektedir. Bu onun kendi ölçüsünde bir zihninin varlığını göstermektedir.

Kristallerin incelenmesi de ilgi çekici sonuçların açıklanmasına yardım etmektedir. Örneğin yoğun tuz çözeltisine bir tuz kristali atılırsa, bu kristal büyümeğe ve başka tuz kristallerini oluşturmaya başlar. Tuz kristalinin cansız varlık diye kabul edilmesine rağmen canlı özelliği göstermesinden başka diğer tuz moleküllerini tanıması, onları gövdesinin belirli yerlerine yerleştirmesi, diğer tuz moleküllerinin bu kristalden haberleri olması ve onun gibi davranışlarda bulunması ilgi çekicidir. Kristaller de doğmakta, büyümekte, yaşamakta ve kimyasal, fiziksel yolla ve elektrikle öldürülebilir. Kristallerin yaşamını inceleyenlerden bazıları kristallerin aralarında ki kaba bir seks ilişkisine ait işaretler bulunduğunu dahi iddia etmişlerdir. (3)

Benzer olaylara ait örnekleri artırmak mümkündür. Cansız diye bilinen maddelerin de canlılarinkine benzer davranışları vardır. Ancak gözliemedikleri ve ölçemediklerini kabul etmeyen bilim adamları birçok gerçeği de kabul etmemekte ve hatta inkâr etmektedirler. Fakat Kalküta Üniversitesinin üyelerinden Prof. Jagadis Chandra Bose, ondokuzuncu yüzyılın sonunda böyle ölçmeler yapmış ve "Respons In The Living And Non-Living" adlı kitabında değerli bilimsel bilgiler vermiştir. (3) Geliştirdiği çok hassas ölçü aletleriyle metallerin yaşayan bir hayvanın kas ve sinilerine benzer tepkilerini ölçmüştür. Örneğin metallerin de yorulduklarını ve dinlenince yeniden güçlendiklerini tesbit etmiştir. Bazı zehirli bileşiklerin metalleri hareketsiz hale getirdiğini, ölçü aletlerindeki etkilerinin zayıfladığını, antidotların tekrar hayata döndürdüğünü görmüştür. Prof. Bose kitabında metallerin uyku, uyuşukluk, yorgun-

luk, tembellik gibi hallerinin yanında uyarılabilirliklerini güçlendirilebildiklerini, aşırı soğuk veya sıcaktan ızdırap çektiklerini, değişik canlılardaki gibi değişik ölçülerde bu tepkileri gösterdiğini belirtmiştir. (4)

Atomların davranışlarında da zihinsel işlemlerin bulunduğu görülmektedir. Maddeye cansız ve bilinçsiz bir "şey" miş gibi bakan kimyacıların atom ve moleküllerin davranışları için kullandıkları deyimler düşündürücüdür. Çok sayıda isim ve kelime üretmiş bir bilim kolunun maddeden canlı ve bilinçli imiş gibi bahsetmesinde tesadüfün bulunduğu kabul etmek mümkündür. Ancak konuya yaklaşıldığında değişik bir durum ortaya çıkmaktadır. "Affinite-ilgi" sözcüğü atomların "birleşme" yapacakları diğer atom ve molekülleri bildiklerini, seçtiklerini; kimisiyle kolayca, kimisi ile bazı şartlar altında ve bir kısmıyla da "katalizör-aracı" ile birleştiklerini anlatır. Bazı atomlar bazı atomlarla birleşmeyi reddeder. Bir kimisi "asil" dir ve diğerleri onlara benzemek "isterler." Bunu sağlamak için bir miktar elektron "vererek" veya "alarak" yeni bileşikler yaparlar ve "karakter"lerini değiştirirler. Eşlerinden "ayrıldıklarında" eski karakterlerine dönmeleri bir çeşit bellekleri bulunduğunu gösterebilir. Atomların bu ilgi, isteme, tanıma v.b. gibi canlılara benzer davranışları fizikçilerin anlattığı bir atom modeliyle izah edilmesi mümkündür. Bunlar "onun özelliğidir" gibi belirsiz bir ifade ile geçirilmektedir.

Yaklaşan iki atomun hiç bir temas olmadan birbirlerini tanımaları, davranışlarını uygulamalarını uygulamalar üzerinde dikkatle durulması gereken bir husustur. Bu yaklaşmanın bazı magnetik elektriksel ve kimyasal olayların meydana geldiğini ifade etmesi mümkündür. Ancak insan beyinde de zihinsel faaliyetlerini izah edenler de benzer terimleri kullanmaktadır.

Atom ve moleküllerin bilgisinin ve zihinsel gücünün bugünkü bilimin sahip bulunduğu bilginin çok üzerinde olduğu bir gerçektir. Bilim henüz bir hücre yapamazken, hücre doğum olayını gerçekleştirilmektedir.

Çok hücreli canlıların ana rahminde veya yurta içinde gelişmesi, örneğin insan gibi olağanüstü karmaşık ve üstün bir varlığın oluşumunun cansız amino asitler, kromozomlar v.b. şeylerle açıklanması tatminkâr değildir. Bu cansız (1) maddelerdeki bilgi ve yönetim gücü hayran oluncak bir husustur. Bugünkü bilimin araçlarıyla

anne ve babanın üreme hücrelerinin birleşmesi ve bir kısmının atılması sonucu tek bir hücrenin meydana gelişi ve bunun önce ikiye, sonra dörde, sekize, onaltıya, otuzikiye... bölündüğü gözlenebilmektedir. Sonra embriyonun muhtelif ay ve günlerde gelişmesinin resimleri çekilmektedir. Ve sonra bebek doğmaktadır.

Herşey bu kadar basit değildir. Tek karakterli birleşme hücreli hamilelik sırasında ve doğumdan sonra bölünmelere devam ederek bambaşka özellikte milyarlarca hücreye dönüşmekte ve her hücre vücutta kendisine verilen değişik yerlere yerleşmekte, görev ve sorumluluğunu, diğerleriyle ilişkisini bilmektedir.

Yalnız bir tek hücrenin bu bilgisi bile bugünkü bilimin kitaplıklarındaki bilgiden fazladır. Kaldı ki milyarlarca hücrenin değişmesi, mükemmel şekilde düzenlenmesi ve çalıştırılması çok daha karışık bir işlemdir.

Her gün milyonlarca gerçekleşen bu olayın gözler önüne serdiği sırrın açıklanmasında cansız bir madde evreni tasarlayan bilim şimdilik yetersiz kalmaktadır. Cansız madde varsayımından vazgeçilerek madde-enerji ikilisine bir üçüncü "zihin-akıl" gerçeği katılırsa gerçek bilgiye ulaşmak yolları bilime de açılacaktır.

Bir zamanlar enerji kavramı henüz şekillenmemişken herşey bir madde yığını gibi görülmekteydi. Enerjinin tanınması ile gerçeğe önemli ölçüde yaklaşılmıştır. Ancak herşeyi madde ve mekanik bir işlem gibi görmek alışkanlığından vazgeçilememiştir. Enerji ve maddenin ilişkisine ait Einstein'ın ünlü formülü ile enerjide madde sayılma yoluna gidilmiştir. Halbuki enerjinin maddeye hükmetmesi gibi enerjiye hükmeden bir zihin, akıl, zekânın varlığını kabul etmenin zamanı gelmiştir. Madde ile enerjinin farkına benzer bir farkın enerji ile akıl arasında var oluşunu ve ilişkilerini düzenleyen kanunların da bulunduğunu kabul etmek gerekir. Ancak bu durumda gerçeğe daha çok yaklaşılabilir.

Zaten elektronlardan galaksiye kadar her tarafta canlılığın kaynaştığı bir evren çok daha görkemlidir. Böyle bir evrenin parçası olduğunu bilmesi de insan için çok daha tatmin edicidir.

- (1) Prof. Dr. Sevinç KAROL, *Modern Biyoloji*, M. E. Yayını, 1978, Sayfa: 135.
- (2) Bilim ve Teknik, Sayı Sayfa
- (3) Yogi ramacharaka, Gnani Yoga, L. N. Fowler and Co. Ltd. sayfa: 40.
- (4) Paramahansa Yogananda, *Self-Realization Fellowship Publishers*, 1959, sayfa: 68.